

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента Савранчук Людмили Леонідівни на дисертаційне дослідження Яцишина Володимира Миколайовича на тему «Адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху», поданого до захисту у спеціалізовану вчену раду Національної академії внутрішніх справ на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми. Транспортний потенціал має вирішальне значення для економіки будь-якої країни. Незважаючи на переваги, які суспільство отримало від використання автотранспорту, небезпека, яку він становить для життя і здоров'я громадян, залишається зростаючою проблемою. У своїх зусиллях з розробки та впровадження практичних заходів щодо зменшення кількості жертв і травм від дорожньо-транспортних пригод міжнародне співтовариство і багато національних лідерів приділяють велику увагу безпеці дорожнього руху. Навіть в умовах воєнного стану безпека дорожнього руху залишається важливим фактором розвитку українського суспільства.

Питання безпеки на дорогах є одним із головних пріоритетів діяльності МВС та органів (підрозділів) Національної поліції України. За офіційними даними МВС України спостерігається негативна динаміка зростання рівня травматизму українських громадян у ДТП. На сьогоднішній день правові механізми та нормативно-правове забезпечення безпеки дорожнього руху не забезпечує отримання очікуваних результатів, щодо зменшення кількості загиблих і тяжко травмованих осіб внаслідок ДТП, наближення національних показників безпеки дорожнього руху до середньоєвропейського рівня, що не повною мірою відповідають суспільним потребам та міжнародно-правовим стандартам.

Забезпечення дотримання правил безпеки дорожнього руху є вагомим чинником зменшення травматизму та смертей внаслідок ДТП, що потребує розроблення правового комплексу з глибинним реформуванням системи публічного адміністрування з розробленням ефективних правових норм,

обов'язковими для виконання, враховуючи міжнародний досвід. Отже, існує необхідність в удосконаленні правових механізмів та нормативно-правової бази у сфері безпеки дорожнього руху, розмежуванні компетенції органів (підрозділів) НПУ у цій сфері від компетенції інших органів та визначенні шляхів ефективного функціонування фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Зазначене обумовлює поглиблене вивчення проблеми адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

У зв'язку із цим, актуальність теми дисертації В.М. Яцишина «Адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» не викликає сумнівів як у науковому, теоретичному, так і практичному аспектах.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. Вивчення дисертації та наукових публікацій автора засвідчують логічність структури дослідження, що надало можливість дисертанту визначити мету, об'єкт, предмет і завдання роботи та всебічно й повно проаналізувати задекларовану тему.

У роботі використано сукупність загальнонаукових, міждисциплінарних і спеціально-наукових методів пізнання, які дали змогу висвітлити й вирішити низку теоретичних та практичних питань теми дослідження.

Дисертант проаналізував значну кількість джерел (308 найменування), ґрунтовно вивчив роботи інших науковців, що надало можливість вирішити наукову задачу, сформулювати пропозиції та рекомендації з удосконалення адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Обґрунтованість сформульованих у дисертації висновків забезпечена підготовкою пропозицій щодо внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки

дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, затверджена наказом МВС від 07.11.2015 №1395, Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах Національної поліції, затверджена наказом МВС від 06.11.2015 №1376, Положення про Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, затверджене *наказом МВС України* від 10 травня 2019 р. № 359, Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, затверджена наказом МВС від 13 січня 2020 р. №13.

Результати наукового дослідження викладено в чотирьох наукових публікаціях за темою дослідження та статті опубліковано в наукових фахових виданнях України, трьох тез доповідей і наукових повідомлень на науково-практичних конференціях.

Отже, дисертація В.М. Яцишина на тему «Адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» виконана на високому науковому рівні.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Дисертація В.М. Яцишина є одним з перших системних досліджень, у якому комплексно з використанням сучасних методів пізнання та з урахуванням новітніх досягнень правової науки проаналізовано теоретико-правові засади адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

У роботі сформульовано низку результатів і висновків, що були отримані вперше і мають високий ступінь наукової новизни.

Зокрема, новизна отриманих результатів полягає в тому, що у вітчизняній науці вперше здійснено комплексний аналіз адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у

сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, на основі вивчення законодавства, правозастосовної практики, рекомендацій міжнародних інституцій та досвіду зарубіжних держав визначено роль органів Національної поліції у вказаній сфері, виявлено недоліки у правовому регулюванні, розроблено рекомендації щодо їх усунень, визначено шляхи оптимізації функціонування та взаємодії всієї системи органів публічної адміністрації у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Так, автором уперше диференційовано та запропоновано визначення термінів «безпека дорожнього руху» та «забезпечення безпеки дорожнього руху»; систематизовано підходи до дослідження забезпечення безпеки дорожнього руху, правового статусу поліції, що існують в адміністративно-правовій науці; окреслено відмінності, що їх має від традиційного документообігу механізм оформлення матеріалів у справах про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі.

Також дістали подальший розвиток: пропозиції щодо: 1) положення про багатоаспектний, динамічний характер безпеки дорожнього руху та її забезпечення, що потребує формування евристичної стратегії у вивченні; 2) обґрунтування доцільності застосування суб'єктного підходу в адміністративно-правових дослідженнях забезпечення безпеки дорожнього руху; 3) положення про статус поліції як суб'єкта із спеціальними повноваженнями публічно-сервісної діяльності.

Крім зазначеного, у роботі містяться інші положення, висновки та рекомендації, які в сукупності забезпечують цілісність наукової новизни здійсненого дослідження.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість отриманих результатів дослідження, сформульованих положень і висновків дисертаційної роботи В.М. Яцишина не викликають суттєвих зауважень. Висновки в дисертації сформовано відповідно до отриманих результатів, вони мають вагому аргументацію, свідченням чого є

використана методологія дослідження, яка ґрунтується на сукупності загальнонаукових, міждисциплінарних і спеціально-наукових методів пізнання.

Обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, також забезпечена емпіричними даними, які охоплюють результати особистих спостережень з використанням власного досвіду роботи автора.

Отже, результати дисертаційного дослідження В.М. Яцишина, які винесено на захист, є достатньо аргументованими, обґрунтованими, логічними та переконливими, мають високий ступінь наукової новизни та практичне значення.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методології наукової діяльності. Наукові результати й положення, що винесені на захист, отримано завдяки використанню різноманітних методів, таких як історико-правовий, порівняльно-правовий, діалектико-матеріалістичний, функціональний та системно-структурний, герменевтичний та формально-догматичний, соціологічного дослідження та статистичний та методи аналізу, синтезу, дедукції, індукції.

Постановка завдань, визначення мети, об'єкта та предмета дослідження є чіткими, зрозумілими й такими, що цілком відповідають загальним вимогам. Завдання наукового пошуку виконано, мети роботи досягнуто.

Отже, поставлені наукові завдання виконано на високому методологічному рівні, а дисертант опанував необхідні компетенції для рівня доктора філософії.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження. Сформульовані та аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки, пропозиції та рекомендації впроваджено й надалі може бути використано у: освітньому процесі – під час проведення усіх видів занять зі здобувачами вищої освіти при вивченні навчальних дисциплін «Поліцейська діяльність», «Актуальні проблеми захисту та дотримання прав людини в

правоохоронній діяльності», «Актуальні проблеми поліцейської діяльності», «Забезпечення прав людини в правоохоронній діяльності», «Забезпечення прав людини в діяльності поліції»; науково-дослідній діяльності – для подальшого дослідження адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, а також під час підготовки підручника «Поліцейське право» та навчального посібника «Поліцейська діяльність»; законотворчій роботі – під час підготовки пропозицій щодо внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, затверджена наказом МВС від 07.11.2015 №1395, Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах Національної поліції, затверджена наказом МВС від 06.11.2015 №1376, Положення про Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, затверджене наказом МВС України від 10 травня 2019 р. № 359, Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, затверджена наказом МВС від 13 січня 2020 р. №13; – практичній діяльності – під час удосконалення адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертація В.М. Яцишина викладена українською мовою та має чітку структуру, що відповідає вимогам МОН України та Порядку присудження ступеня доктора філософії. Дисертація містить анотацію, список публікацій, зміст, перелік умовних позначень, вступ, три розділи, які містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (308 найменувань на 41 сторінці) та 3 додатків на 5 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 247 сторінок, із них основний текст – 187 сторінок.

Анотація в стислій формі відображає основні тези дослідження, викладена українською та англійською мовами, доповнена переліком публікацій здобувача, у яких висвітлено основні результати дослідження.

У **вступі** обґрунтовано вибір теми дослідження, схарактеризовано ступінь наукової розробленості, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, визначено мету дослідження, окреслено поставлені завдання наукового пошуку, сформульовано об'єкт і предмет дослідження, описано використані методи пізнання, емпіричну базу, аргументовано наукову новизну отриманих результатів, зазначено про особистий внесок здобувача й інформацію щодо апробації матеріалів дисертації.

У **розділі 1** «Теоретико-методологічна характеристика правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» містяться дослідження щодо забезпечення безпеки дорожнього руху як об'єкта адміністративно-правового дослідження; органи Національної поліції України як суб'єкт забезпечення безпеки дорожнього руху; поняття та елементи адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

У **розділі 2** «Національна поліція України як суб'єкт провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» містяться дослідження щодо документування адміністративних правопорушень поліцейськими у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху; особливості оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі; підвідомчість органам поліції справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

У **розділі 3** «Удосконалення адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» міститься характеристика зарубіжного досвіду діяльності

органів поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та можливості його використання в Україні; перспективи вдосконалення національного законодавства, що регламентує діяльність поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Після кожного розділу й дисертації загалом сформульовано **висновки**, у яких вичерпно висвітлено зміст розглянутих питань. Висновки відповідають отриманим результатам, мають належну аргументацію, мають високий рівень достовірності.

Зазначене дає підстави стверджувати, що дисертація В.М. Яцишина на тему «Адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» відповідає встановленим вимогам і є завершеною науковою працею, результати якої виконують актуальне наукове завдання – висвітлення правового аналізу адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи наукову роботу, необхідно спрямувати увагу на деякі дискусійні питання, які потребують, на нашу думку, додаткової аргументації або пояснень під час захисту:

1. У науковій новизні отриманих результатів автор зазначає, що положення про статус поліції як суб'єкта із спеціальними повноваженнями публічно-сервісної діяльності дістали подальший розвиток. Проте у висновках автором не конкретизується змістове наповнення даного положення та не пропонується закріпити відповідне положення у нормативно-правових актах.

2. У підрозділі 3.1. «Зарубіжний досвід діяльності органів поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та можливості його використання в Україні» автор аналізує міжнародний досвід діяльності суб'єктів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху на прикладі Сакартвело, Сполученого Королівства Великої Британії, Сполучених Штатів Америки, Італійської

Республіки, Королівства Швеції, Федеративної Республіки Німеччини, розглядає нагальні питання механізму притягнення осіб до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі та засвідчує важливість виконання повноважень патрульної (дорожньої) поліції.

Проте у розділі та висновках дисертаційного дослідження не пропонується запозичення основних напрямів імплементації зарубіжного досвіду діяльності органів поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху вищезазначених країн, можливості його використання в Україні та закріплення у нормативно-правових актах України.

Ці зауваження і побажання є рекомендаційними, загалом не позначаються на позитивній оцінці дисертації та спрямовані на поглиблення наукової дискусії під час прилюдного захисту.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Під час вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій автора фактів порушення академічної доброчесності не виявлено. Дисертація В.М. Яцишина є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Висновок про відповідність дисертації поставленим вимогам. Дисертація В.М. Яцишина на тему «Адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху», представлена на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, що має вагомое теоретичне та практичне значення, за своїм змістом відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року, № 44, Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, а її автор – Володимир

Миколайович Яцишин заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

**Доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент**

Людмила САВРАНЧУК

*Людмила Савранчук Л.
засвідчує*

Фахівець відділення по роботі з персоналом постійного складу відділу персоналу НАВС
Анна Шуміленко

